

عنوان مقاله:

تحلیل و بررسی الهیات سلبی بمثابه تقریر نظریه «عینیت» در اندیشه کلینی، شیخ صدوق، علامه حلّی و فاضل مقداد

محل انتشار:

پژوهشنامه کلام، دوره 9، شماره 16 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

محمدعلی اسماعیلی - دانشجوی دکتری فلسفه اسلامی و پژوهشگر پژوهشگاه بین المللی المصطفی، گروه ادیان ابراهیمی

عزالدین رضانزاد - استاد و عضو هیئت علمی گروه کلام اسلامی جامعه المصطفی العالمیه

خلاصه مقاله:

«الهیات سلبی» به مثابه نظریه ای مهم و پرطرفدار در ادیان ابراهیمی، بر مولفه سلبی گروهی در حوزه خدانشناسی تاکید داشته، ساحت ها، رویکردها و تقریرهای مختلفی دارد که شاخص ترین آن ها در میان متکلمان امامیه، رویکرد الهیات سلبی به مثابه تقریر نظریه «عینیت» است. این رویکرد، رابطه نظریه عینیت و الهیات سلبی را در کانون بررسی قرار داده، در پی سازگار انگاری این دو نظریه است و مورد پذیرش تقهالاسلام کلینی، شیخ صدوق، علامه حلّی و فاضل مقداد قرار دارد. از رهگذر این جستار که با روش توصیفی، تحلیلی و با هدف تقریر و ارزیابی این رویکرد سامان یافته، آشکار می شود که این نظریه سه مولفه برجسته دارد؛ ۱. سلبی انگاری صفات ثبوتی در ساحت هستی شناختی؛ ۲. سازگاری سلبی انگاری صفات ثبوتی با بساطت ذات الهی و ناسازگاری ثبوتی انگاری آن ها با بساطت ذات (برهان نظریه)؛ ۳. تقریر نظریه عینیت در سایه سلبی انگاری صفات ثبوتی. با این همه، به نظر می رسد هیچ کدام از این مولفه ها موجه نیست و این نظریه علاوه بر اشکالات درونی، نمی تواند تقریرکننده نظریه عینیت باشد.

کلمات کلیدی:

الهیات سلبی، عینیت صفات با ذات الهی، تقهالاسلام کلینی، شیخ صدوق، علامه حلّی، فاضل مقداد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1581393>

